

Številka: Up-602/16-11

Datum: 24. 4. 2019

SKLEP

Senat Ustavnega sodišča je v postopku za preizkus ustavne pritožbe, ki jo je vložil Gorazd Bernard Stokin, Ljubljana, ki ga zastopa Odvetniška pisarna Kosmač, o. p., d. o. o., Ljubljana, na seji 24. aprila 2019

sklenil:

1. Ustavna pritožba zoper sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani št. ZSV 449/2016 z dne 5. 5. 2016 v zvezi z odločbo Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije št. 7106-0378/2015-3 z dne 13. 4. 2015 se sprejme v obravnavo.

2. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. PRp 416/2015 z dne 15. 3. 2016 se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Z izpodbijanim sklepom z dne 15. 3. 2016 je Višje sodišče v Ljubljani delno ugodilo pritožbi Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije zoper sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 9. 11. 2015, to sodbo razveljavilo v tretji alineji točke I in v točki II in zadevo v tem delu vrnilo Okrajnemu sodišču v Ljubljani v ponovno odločanje. Z izpodbijano sodbo z dne 5. 5. 2016 je Okrajno sodišče v Ljubljani v ponovnem odločanju zavrnilo pritožnikovo zahtevo za sodno varstvo zoper točki 4) in 5) izreka odločbe o prekršku z dne 13. 4. 2015 zaradi prekrška po prvem v zvezi z drugim odstavkom 86. člena Zakona o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08 in 55/17 – v nadaljevanju ZPacP). Pritožniku je bila izrečena enotna globa 200,00 EUR in naloženo plačilo sodne takse 40,00 EUR.

2. Pritožnik med drugim zatrjuje kršitev 22. in 28. člena Ustave ter prvega odstavka 7. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP). Člen 86 ZPacP naj bi bil jasen in naj bi se nanašal samo na položaj, ko se medicinski poseg izvede brez privolitve pacienta. Pritožbeno sodišče naj bi s sklicevanjem na druge razlagalne metode prešlo na področje uporabe zakonske analogije in torej nedopustno ter v nasprotju z ustavnim načelom

zakonitosti širilo pomen inkriminacijske norme. Poleg tega naj bi bilo na koncu prvega odstavka 86. člena ZPacP v oklepaju izrecno zapisano, da se inkriminacija nanaša zgolj in samo na kršitev drugega odstavka 26. člena tega zakona. Zakonodajalec naj bi s tem izključil vse ostale primere, s tem pa tudi primer po 37. členu ZPacP, kjer je določena obveznost soglasja zakonitega zastopnika v primeru pacienta s težavami v duševnem zdravju. Prekrškovna norma naj ne bi vsebovala nikakršnih meril, na podlagi katerih bi sklepali po podobnosti, saj naj bi bil jezikovni pomen norme povsem jasen in naj ne bi vseboval nobenih splošnih oznak ali napotkov ("ali kako drugače", "zlasti", "na drug način" itd.). Sistemska razlaga, na katero naj bi se neutemeljeno sklicevalo pritožbeno sodišče, naj bi prišla lahko v poštev šele, ko bi že prekrškovna norma dala jasno pooblastilo za uporabo takšnih razlagalnih argumentov in bi torej dejansko šlo za uporabo analogije *intra legem*. Zakon naj bi tudi jasno razlikoval med pacientom, ki je sposoben odločati o privolitvi v poseg oziroma oskrbo, in tistim, ki takšne sposobnosti nima. Zato naj ne bi bilo dvoma, da je z obravnavano kaznovalno normo zajel zgolj paciente, ki so sposobni odločati o privolitvi v zdravstveno obravnavo. Pritožnik predlaga izjemno obravnavanje sicer nedovoljene ustavne pritožbe zoper posamična akta, izdana v zadevi prekrška.

3. Okrajno sodišče v Ljubljani je v izpodbijani sodbi med drugim utemeljilo, da je pritožnik ravnal v nasprotju s četrtem odstavkom 37. člena ZPacP, ko je dne 28. 2. 2012 pri pacientu M. C. izvedel medicinski poseg brez poprejšnje privolitve zakonite zastopnice, ter v nasprotju s prvim odstavkom 37. člena ZPacP, ko je dne 13. 6. 2013 pri pacientu S. G. izvedel medicinski poseg brez poprejšnje privolitve zakonitega zastopnika. Pritožnik naj torej ne bi ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 26. člena ZPacP, kot se mu je očitalo v izreku o prekršku pod točkama 4) in 5). Ta določba naj bi se nanašala na pacienta, ki je sposoben odločanja o sebi, česar pa naj M. C. in S. G. ne bi bila sposobna. Ker pa naj bi bila po stališču Višjega sodišča v 86. členu ZPacP predpisana sankcija tudi za kršitev 37. člena ZPacP, sodišče odločitve prekrškovnega organa glede očitanih kršitev ni spreminjalo.

4. Na podlagi četrte alineje drugega odstavka 55.a člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) ustavna pritožba praviloma ni dovoljena, če se z njo izpodbijajo posamični akti, izdani v zadevah prekrškov. Le v posebej utemeljenih primerih lahko Ustavno sodišče izjemoma odloča o taki ustavni pritožbi, če gre za odločitev o pomembnem ustavnopravnem vprašanju, ki presega pomen konkretne zadeve (tretji odstavek 55.a člena ZUstS). Senat Ustavnega sodišča je ocenil, da argumenti, ki jih pritožnik navaja v ustavni pritožbi, izpolnjenost tega pogoja izkazujejo, zato je ustavno pritožbo sprejel v obravnavo (1. točka izreka). O njeni utemeljenosti bo odločalo Ustavno sodišče, ki bo presodilo, ali so bile z izpodbijano sodbo kršene človekove pravice oziroma temeljne svoboščine.

5. Senat je ustavno pritožbo zoper izpodbijani razveljavitveni sklep Višjega sodišča v Ljubljani zavrgel (2. točka izreka). Ustavna pritožba zoper sodne odločbe o razveljavitvi sodnih odločb in vrnitvi zadev v novo odločanje po ustaljenem stališču Ustavnega sodišča ni dovoljena, saj pravna sredstva, s katerimi pritožnik lahko doseže varstvo svojih

človekovih pravic in temeljnih svoboščin, še niso izčrpana. V takem primeru imajo stranke v nadaljnjem postopku še vedno možnost svoje očitke utemeljevati tudi z razlogi, ki se nanašajo na varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.¹ Sodišče prve stopnje namreč pri vnovičnem odločanju o utemeljenosti obtožbe ni vezano na pravno mnenje, ki ga je izrazilo pritožbeno sodišče v sklepu, s katerim je razveljavilo sodbo.²

6. Senat Ustavnega sodišča je sprejel ta sklep na podlagi tretjega odstavka 55.a člena in pete alineje prvega odstavka 55.b člena ZUstS v sestavi: predsednik senata Marko Šorli ter člana DDr. Klemen Jaklič in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejel soglasno.

Marko Šorli
Predsednik senata

¹ Glej npr. sklepe Ustavnega sodišča št. Up-419/00 z dne 30. 1. 2001, št. Up-469/05 z dne 24. 11. 2005, št. Up-1200/05 z dne 20. 10. 2006 in št. Up-314/12 z dne 25. 4. 2012.

² Sklep Ustavnega sodišča št. Up-950/14 z dne 12. 5. 2016 (Uradni list RS, št. 38/16).